

UWAGI KIEROWNIKA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W KIETRZU DO USTALEŃ ZAWARTYCH W PROTOKOLE KOMISJI REWIZYJNEJ

Zgodnie z pouczeniem zawartym w Protokole Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Kietrz z kontroli przeprowadzonej w dniu 7 listopada 2019 roku -"Kontrola organizacji i funkcjonowania MOPS Kietrz" korzystam niniejszym z możliwości zgłoszenia w terminie 7 dni od daty podpisania protokołu pisemnych uwag do ustaleń zawartych w protokole.

1. Komisja stwierdziła, że -cytuje „należy pilnie sprawdzić kryteria oraz decyzje, na podstawie których umieszczane są osoby w Domach Opieki Społecznej. Niepokojąca jest kwota jaką gmina przeznaczona na te zadania.”-koniec cytatu. W innym miejscu pada stwierdzenie, że -cytuje „ Niezrozumiały i niepokojący jest fakt doboru domów opieki pod względem finansowym”-koniec cytatu .

Zasady kierowania osób do domów pomocy społecznej (bo taka jest prawidłowa nazwa tych placówek) jak również kwestie związane z wysokością opłat za pobyt w domu pomocy społecznej, ustalaniem odpłatności beneficjenta dps, członków jego rodziny i partycypacji w kosztach utrzymania gminy wydającej skierowanie do dps reguluje ustawa o pomocy społecznej.

Art. 54. Umieszczenie w domu pomocy społecznej

1. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

2. Osobę, o której mowa w ust. 1, kieruje się do domu pomocy społecznej **odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej**, z zastrzeżeniem ust. 2a, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Przez sformułowanie „ **odpowiedni typ domu**” ustawodawca rozumie :

Art. 56. Rodzaje domów pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na następujące typy domów, dla:

- 1) osób w podeszłym wieku;
- 2) osób przewlekle somatycznie chorych;
- 3) osób przewlekle psychicznie chorych;
- 4) dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
- 5) dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie;
- 6) osób niepełnosprawnych fizycznie;
- 7) osób uzależnionych od alkoholu.

Jeśli chodzi o kwestie związane z wysokością odpłatności za dom pomocy społecznej ustawa o pomocy społecznej mówi, że :

Art. 60. Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej

1. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca:

- 1) w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym – ustala wójt (burmistrz, prezydent miasta) i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku;
 - 2) w domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym – ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku;
 - 3) w regionalnym domu pomocy społecznej – ustala marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.
3. Ogłoszony średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej, o którym mowa w ust. 2, może być niższy niż obliczony zgodnie z **art. 6 objaśnienie pojęć** pkt 15, jednak pod warunkiem zapewnienia realizacji zadań na poziomie obowiązującego standardu.
4. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 2, stanowi podstawę do ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej od następnego miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zostało opublikowane. Do tego czasu odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej ustala się na podstawie ogłoszenia z roku poprzedniego.
5. W domu pomocy społecznej, który rozpoczął działalność, średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca ustala się w wysokości średniej wojewódzkiej kwoty średniego kosztu utrzymania w domach pomocy społecznej danego typu, a jeżeli takiego typu nie ma na terenie województwa, średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca ustala się w wysokości średniej wojewódzkiej kwoty średniego kosztu utrzymania w domach pomocy społecznej.
6. W celu ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania w domu pomocy społecznej, który nie był prowadzony przez cały rok kalendarzowy, kwotę kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców z roku poprzedniego dzieli się przez średnią miesięczną liczbę mieszkańców przebywających w domu pomocy społecznej oraz liczbę miesięcy w roku przypadających po miesiącu wydania zezwolenia na prowadzenie domu.

Art. 61. Opłaty za pobyt w domu opieki społecznej

1. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:
 - 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
 - 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
 - 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.
2. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:
 - 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70 % swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70 % tego dochodu;
 - 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi - zgodnie z umową zawartą w trybie **art. 103 umowa w sprawie ponoszenia opłat za pobyt w w centrum usług społecznych** ust. 2:
 - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300 % tego kryterium,
 - b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
 - 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy

między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

2a. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą wnosić osoby niewymienione w ust. 2.

2b. W przypadku, o którym mowa w ust. 2a, gmina wnosi opłatę w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2a.

2c. W przypadku, o którym mowa w ust. 2a, **art. 103 umowa w sprawie ponoszenia opłat za pobyt w w centrum usług społecznych** ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2d. W przypadku odmowy przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zawarcia umowy, o której mowa w **art. 103 umowa w sprawie ponoszenia opłat za pobyt w w centrum usług społecznych** ust. 2, wysokość ich opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej ustala w drodze decyzji organ gminy właściwej zgodnie z **art. 59 decyzja o skierowaniu do domu pomocy społecznej i o opłatach** ust. 1, z uwzględnieniem ograniczeń, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i **art. 103 umowa w sprawie ponoszenia opłat za pobyt w w centrum usług społecznych** ust. 2.

2e. W przypadku odmowy przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zawarcia umowy, o której mowa w **art. 103 umowa w sprawie ponoszenia opłat za pobyt w w centrum usług społecznych** ust. 2, oraz niewyrażenia zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, wysokość ich opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej ustala, w drodze decyzji, organ gminy właściwej zgodnie z **art. 59 decyzja o skierowaniu do domu pomocy społecznej i o opłatach** ust. 1, w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatą wnoszoną przez mieszkańca domu i opłatami wnoszonymi przez inne osoby obowiązane, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

2f. Wysokość opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, o której mowa w ust. 2e, ustala się proporcjonalnie do liczby osób obowiązanych do jej wnoszenia.

3. W przypadku niewywiązywania się osób, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 2a, z obowiązku opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, ustalonego w decyzji lub umowie, o której mowa w **art. 103 umowa w sprawie ponoszenia opłat za pobyt w w centrum usług społecznych** ust. 2, opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Wydatki gminy podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przepis **art. 104 tryb ściągania należności z tytułu świadczeń z pomocy społecznej** ust. 3–8 stosuje się odpowiednio.

4. Dochód mieszkańca domu podejmującego pracę ze wskazań terapeutyczno-rehabilitacyjnych lub uczestniczącego w warsztatach terapii zajęciowej, stanowiący podstawę naliczania opłaty, zmniejsza się o 50 % kwoty otrzymywanej z tytułu wynagrodzenia za tę pracę lub o kwotę odpowiadającą wysokości kieszonkowego wypłacanego z tytułu uczestnictwa w tych warsztatach.

W załączeniu przedkładam kserokopie zarządzeń właściwych organów administracji samorządowej prowadzących domy pomocy społecznej w których przebywają mieszkańcy z gminy Kietrz, w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na 2019 rok.

Jako, że najwięcej kontrowersji budzą kwestie związane z odpłatnością członków rodziny osoby przebywającej w dps, zgodnie z cytowanym wyżej artykułem 61 ustawy o pomocy społecznej prawny obowiązek ponoszenia odpłatności za pobyt członka rodziny (dotyczy to tylko zstępnych i wstępnych w myśl Kodeksy Rodzinnej) mają osoby, których dochód jest wyższy niż 300%

ustawowego kryterium dochodowego, a po wniesieniu odpłatności kwota ich dochodu nie może być niższa niż owe 300%. Dla przykładu : 300% kryterium dochodowego w przypadku osoby w rodzinie to kwota 1.584,00zł netto na osobę w rodzinie. Jeśli dochód na osobę w rodzinie osoby przebywającej w dps wynosi 1650,00zł, miesięczna odpłatność ponoszona przez tę rodzinę nie może być większa niż 66,00zł, chyba, że zadeklarują chęć ponoszenia wyższych opłat, wtedy MOPS spisuje z nimi umowę cywilno -prawną. W przypadku ,gdy dochód nie jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego, zstępni i wstępni osoby kierowanej do dps mogą zgodzić się dobrowolne wpłaty na podstawie umowy cywilno-prawnej z MOPS .W przypadku dzieci mieszkających poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w grę wchodzi tylko możliwość umowy cywilno-prawnej, nie ma bowiem prawnego systemu koordynującego te formę zabezpieczenia społecznego z innymi krajami Unii Europejskiej jak jest to w przypadku świadczeń rodzinnych i wychowawczych.

W roku 2019 w domach pomocy społecznej przebywało 37 mieszkańców z terenu gminy Kietrz, z tego 16 w DPS Klisino, 14 w DPS Racibórz, 2 w DPS Grodków i DPS Kluczbork, po 1 osobie w DPS Zawadzkie, Kędzierzyn - Koźle i Jakubowice. W każdym z w/w przypadków kryterium skierowania było zgodne z cytowanymi wyżej zapisami ustawowymi tj. niemożność samodzielnego funkcjonowania i umieszczenie w odpowiednim ze względu na stan zdrowia typie domu jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Wydatki MOPS w 2019 roku na realizację powyższego zadania zamknęły się w kwocie 938.916,80 zł, dochody gminy z tytułu wpłat od wstępnych i zstępnych osób przebywających w dps zamknęły się w kwocie 57.477,26 zł, z czego większość stanowiły dobrowolne wpłaty na podstawie umów cywilno – prawnych.

2. System premiowania w MOPS przewiduje możliwość zarówno zmniejszenia wysokości premii miesięcznej np. z powodu długotrwałej absencji chorobowej lub w przypadku rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych, jak i możliwość otrzymania wyższej premii np. z tytułu długotrwałego zastępstwa czy realizacji zadania nie będącego bezpośrednio w zakresie czynności danego pracownika. Decyzja o zmniejszeniu lub zwiększeniu premii należy do prerogatyw pracodawcy.

3. Odnośnie rejestru skarg, uważam (być może błędnie), że wpisów do niego powinno dokonywać się po wpłynięciu pisemnej (bądź ustnej) skargi skierowanej do mnie na danego pracownika MOPS, z zachowaniem pewnych zasad tj. kto wniósł skargę, kiedy, czego i kogo dotyczyła, jak została rozwiązana. Często powtarzam klientom MOPS, że mają prawo wnieść skargę zarówno na pracowników jak i na moją osobę. Nie wyobrażam sobie (może błędnie) by powyższy rejestr funkcjonował na zasadzie „Książki skarg i wniosków” rodem z PRL . Mam w tym miejscu wątpliwości, czy swobodne udostępnianie rejestru dla możliwości dokonywania wpisów przez klientów MOPS ,z możliwością zapoznania się z wcześniejszymi wpisami nie stałoby w sprzeczności z ustawą o ochronie danych osobowych. Zgadza się co do uwagi zawartej w protokole, że nie ma ponumerowanych stron i podziału na lata, zostanie to niezwłocznie uzupełnione.

4. Środki otrzymane w ramach dofinansowania „**Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2019** „ zostały w całości zrealizowane przez MOPS Kietrz zgodnie z wytycznymi Ministra Rodziny ,Pracy i Polityki Społecznej . W tym miejscu pragnę nadmienić, że MOPS Kietrz corocznie w terminie i trybie przewidzianym w ustawie o finansach publicznych

dokonuje na konto gminy zwrotu niewykorzystanych środków z tytułu dotacji na realizację zadań zleconych, środków na dofinansowanie z budżetu centralnego niektórych zadań własnych i dotacji na realizację programów rządowych.

5. Rejestr delegacji zawiera następujące kolumny : liczba porządkowa, imię i nazwisko delegowanego, cel podróży (tu wpisywane jest miejsce do którego udaje się delegowany, data, godzina wyjazdu, godzina powrotu, podpis delegowanego. W latach 2018-2019 odnotowano w rejestrze 191 wyjazdów służbowych, w 20 przypadkach nie było wpisu dotyczącego godzin , w tym w 8 przypadkach dotyczyło to wyjazdów całodobowych lub dłuższych (szkolenia, konferencje etc.), w jednym przypadku nie było wpisu dotyczącego nazwy miejscowości.

Rejestr delegacji pełni funkcje informacyjno – porządkową, głównym dokumentem jest druk delegacji na którym dokładnie jest opisany cel wyjazdu (np. szkolenia, wywiad alimentacyjny, monitoring w związku z procedurą Niebieskiej Karty) oraz godzina wyjazdu i powrotu i potwierdzenie pobytu w docelowym miejscu wyjazdu (pieczętka instytucji bądź podpis osoby u której był pracownik MOPS) i dopiero tak prawidłowo wypełnione polecenie wyjazdu służbowe stanowi podstawę do wypłaty kosztów delegacji. Zdanie zawarte w protokole Komisji Rewizyjnej, cytuje _”Delegacje wypłacane są na podstawie notatek służbowych podpisywanych przez rodzinę, u której składa się wizytę oraz sprawozdań” koniec cytatu, to wyjęty z kontekstu fragment dłuższej rozmowy dotyczącej możliwości skontrolowania przez pracodawcę , czy pracownik faktycznie był w miejscu wyjazdu służbowego .Przytoczyłem wtedy dwa przykłady ; notatka służbowa z wizyty w rodzinie objętej procedurą Niebieskiej Karty znajdującą się w aktach sprawy i potwierdzenie podpisem przez rodzinę faktu pobytu asystenta rodziny w karcie pracy z rodziną .

BIURO WNI
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kietrze
mgr Ryszard Kasprzyski

